

TOOLS+ACTION FOUNDATION

JAARVERSLAG 2021

Rotterdam, 05.03.2022

INHOUD

Voorwoord van de Artistiek Directeur

1. Over Tools for Action Foundation
2. Bestuursverslag
3. Financieel jaarverslag

Contactgegevens

RÆV REHEARSAL N°10, Tools for Action + Floor van Leeuwen, Rotterdam 2021 Foto Luca Girardini

Voorwoord van de artistiek directeur

“2021 was een inspirerend en bewogen jaar, waarin we gedurende de Corona-lockdown als een zwerm door de straten hebben gedanst.

We danken alle samenwerkingspartners voor de steun, die we hebben mogen ontvangen.”

- Bambi van Balen, artistiek directeur Tools for Action

1. Over Tools for Action Foundation

1.1. Achtergrond en ontstaansgeschiedenis

De Tools for Action Foundation werd op 16 september 2019 opgericht op initiatief van kunstenaar Artúr van Balen als een bestendige inkadering van de Tools for Action activiteiten op het gebied van participatieve, activistische kunst.

Sinds 2010 behoort het tot de missie van Artúr om kunstenaars, educatoren en activisten bij elkaar te brengen om na te denken over, en gestalte te geven aan artistieke interventies in de openbare ruimte. Aan de steeds wisselende constellatie van mensen die activeert om deze missie gezamenlijk te verwezenlijken, gaf hij in 2012 de benaming “Tools for Action”, een losse organisatie die midden houdt tussen een studio, collectief en een platform.

Tot de activiteiten van Tools for Action, behoort de participatieve creatie van *tools*, vaak opblaasbare objecten. De vorm van deze kunstzinnige objecten varieert, maar altijd gaat er een speelse en soms disruptieve werking van uit. Zij dienen bewust als aandachttrekkende signaal-objecten, zowel in letterlijke als symbolische zin, die kunnen worden ingezet binnen de activistische activiteiten die Tools for Action initieert of waaraan de organisatie deelneemt. Internationaal werkzaam, was Tools for Action tot aan eind 2019 in Berlijn gevestigd. In 2020 heeft de organisatie in Rotterdam een nieuw thuis gevonden.

Vanwege de groei in omvang en complexiteit van het speelgebied van Tools for Action ontstond de behoefte aan een professionaliseringsslag en de oprichting van een toezien orgaan dat ook een deel van de administratieve verplichtingen uit handen zou kunnen nemen. Dit heeft geleid tot de oprichting van de **Stichting Tools for Action Foundation**.

De intentie was —en is— de visie van Artúr en zijn samenwerkingspartners boven de inspanningen van het individu te verheffen. Door toe te zien op het zakelijk functioneren van Tools for Action en als onafhankelijk orgaan te waken over zijn missie, wil het bestuur van de Stichting Tools for Action Foundation de continuïteit van de werkzaamheden van Tools for Action waarborgen en mogelijk maken dat er op behaalde resultaten kan worden voortgebouwd. Zo kunnen de ambities en de positieve impact op de samenleving, die Tools for Action steeds primair beoogt, op een bestendige manier worden waargemaakt en vergroot.

1.2. Statutaire doelstellingen

In concrete zin zijn de doelstellingen zoals deze in de stichtingsakte zijn vastgelegd de volgende:

- a. EXPERIMENT: nieuwe vormen van maatschappijkritische kunst te ontwikkelen, te onderzoeken en te delen;
- b. SAMENWERKING: een platform te zijn voor interdisciplinaire en/of internationale samenwerking tussen onder ander kunstenaars, educatoren, onderzoekers, culturele instellingen en burgers;
- c. ENGAGEMENT: mensen uit te nodigen tot alternatieve vormen van sociaal engagement, actief burgerschap en/of participatie;
- d. ACTIVEREN: plaats maken in de openbare ruimte en activeren van de collectieve verbeelding en handelingsvermogen;
- e. DISCUSSIE: genereren van media-aandacht en het bevorderen van maatschappelijke discussies over sociale rechtvaardigheid en ecologische vraagstukken;
- f. BEVRAGEN: het bevragen van sociale normen, uitsluitingsprocessen en machtsverhoudingen vanuit intersectionele, en *queer*-perspectieven;
- g. KENNISDELING: onderzoek, kennisvergaring en -uitwisseling en het openbaar maken van opgedane kennis. De stichting tracht haar doel onder meer te

verwezenlijken door:

- a. maken en inzetten van ruimtelijke en artistieke “werktuigen” (tools) onder ander met pneumatische objecten tijdens betogingen of interventies;
- b. presentaties, tentoonstellingen, symposia;
- c. performances, manifestaties en interventies;
- d. publicaties, online en offline communicatie en tools voor kennisdeling;
- e. educatieve activiteiten, participatieve workshops, toolkits, open source handleidingen en bouwpakketten;
- f. aanbieden en faciliteren van residenties en uitwisseling;
- g. archiveren en publiceren van de werkprocessen.

1.3. Het bestuur van de stichting

Stichting Tools for Action Foundation heeft een driekoppig bestuur dat zich vanaf de oprichting vrijwillig inzet. Het bestuur bestaat uit de volgende leden:

Voorzitter van het bestuur is Willem Flinterman. Na zijn promotie als historicus, is Willem een eigen onderzoeks- en adviespraktijk begonnen. Als zodanig heeft hij zich tussen 2017 en 2020 voor de internationale burgerbeweging Pulse of Europe ingezet voor de ontwikkeling van een Europees burgerparticipatie-initiatief. Op het moment leidt hij Project SoylentBlue, een haalbaarheidsonderzoek dat de inzet van insecten in een (bio-)circulaire economie onderzoekt en onder de aandacht brengt.

Secretaris van het Bestuur is Daniella Hefter. Als beeldend kunstenaar en kunsteducator onderzoekt Daniella de dialogische waarde van het kunstwerk. De verhouding van het werk tot de maker, tot de toeschouwer. Daniella is als senior docent verbonden aan de Rotterdamse Willem de Kooning Academie, waar zij sinds 2006 werkt. Sinds 2020 geeft zij ook les aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag.

Penningmeester van het bestuur is Christine Kappé. Christine heeft een financiële achtergrond, is kunstenaar en ondernemer. Ze heeft een speciale interesse in culturele en sociale thema's en werkt voor diverse culturele organisaties op het gebied van strategische, financiële en zakelijke beleidsvorming.

Het bestuur van de stichting ziet toe op de inkomsten en uitgaven van Tools for Action en evalueert begrotingen en plannen op projectbasis.

1.4. Relatie Stichting Tools for Action Foundation en Tools for Action

Als artistiek directeur van Tools for Action is Artúr van Balen eindverantwoordelijk voor de uitvoer van projecten en in eerste instantie ook voor het *stakeholder*-management. Hij is door het bestuur van de stichting gemachtigd en dit verschaft Tools for Action de mogelijkheid zelf aankopen te doen, contracten te sluiten en aanvragen in te dienen — wel steeds in ruggespraak met het bestuur van de stichting.

De communicatie tussen het bestuur van de stichting en Tools for Action als uitvoerende partij, heeft een overwegend informeel karakter. Briefings vinden plaats op een ad-hoc basis; belangrijkere rapportages worden echter gegeven tijdens de vierjaarlijkse kwartaal vergaderingen. Beslissingen die te maken hebben met het aangaan van financiële verplichtingen, die gaan over het sluiten of ontbinden van samenwerkingsovereenkomsten of andere belangrijke afspraken, worden tijdens bestuursvergaderingen genomen. Tijdens deze vergaderingen worden deze zaken goed doorgenomen en afgestemd. Op verzoek bij de secretaris van de stichting, kan inzage in de notulen worden verschaft.

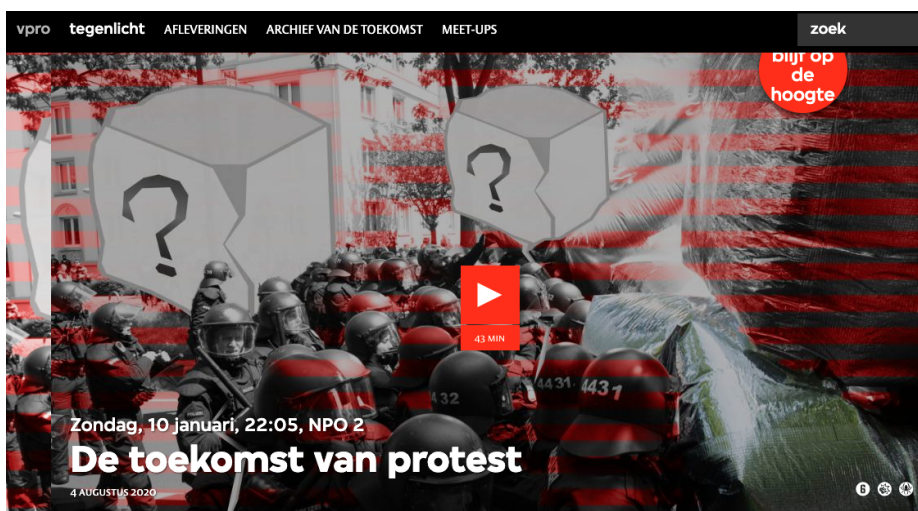
2. Bestuursverslag 2021

2.1. Impact van en omgang met de COVID19-crisis

De praktische impact van de COVID19-crisis in 2021 was minder ingrijpend dan in het voorafgaande jaar. In 2021 vielen er geen inkomsten weg en konden drie van de vier kwartaalvergaderingen op locatie plaatsvinden.

Inhoudelijk was de invloed van de COVID19-crisis op de praktijk van Tfa echter van grotere betekenis dan het voorafgaande jaar. De spanning tussen de democratische vrijheid van samenkomst en beweging enerzijds en de in het verband met de COVID19-pandemie opgelegde bewegingsrestricties anderzijds, vormden de mobiliserende context voor het project RÆV REHEARSAL, een alomvattend project dat Tfa, in samenwerking met mime-kunstenares Floor van Leeuwen, in 2021 ten uitvoer bracht.

2.2. Activiteiten en projecten

Documentaire Tegenlicht “De Toekomst van Protest”

Op 10 januari 2021 zond VPRO Tegenlicht de documentaire “De Toekomst van Protest “ van Jan Beddegenoodts uit, waarin het werk van Tools for Action alomvattend te zien was, met verdere bijdragen van Assa Taouré , John Jordan, Glacier Kwong, Micah White, Carola Rakete, Floor van Leeuwen en Artúr van Balen. Deze kick-off van het jaar werd gevolgd door een discussie in Pakhuis De Zwijger en resulteerde in een uitnodiging van Stichting Doen voor een subsidie-aanvraag. <https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/kijk/afleveringen/2020-2021/de-toekomst-van-protest.html>

Residentie MQ Wenen 2021

Van februari tot aan maart waren Floor van Leeuwen en Artúr van Balen in Wenen bij het Q21 Residentie programma op uitnodiging van curator Bogomir Doring. Hier schreven zij de subsidie aanvragen voor het project Emerge en RÆV REHEARSAL.

Still van Swarm Rehearsals, Tools for Action + Floor van Leeuwen, Rotterdam 2021 Foto Artúr van Balen

Swarm Rehearsals

In mei 2021 vonden op vier zondagmiddagen Swarm Rehearsals plaats in Rotterdam als manier om samen te komen tijdens de pandemie, gesubsidieerd door de Balkonscène van het Fonds Podiumkunsten.

Above: Helikite installatie op Fake Me Hard tentoonstelling op AVL Mundo. Foto Artúr van Balen

Deelname tentoonstelling Fake Me Hard @AVL Mundo

Van eind juni tot midden augustus vond de grootschalige tentoonstelling Fake Me Hard plaats, gecureteerd door Ine Gevers op het AVL Mundo-terrein in Rotterdam. Op het snijvlak van kunst en technologie, verkende FAKE ME HARD de complexe realiteit van de 21e eeuw met futuristische installaties van meer dan 40 kunstenaars, performances en debatten.

Pontificaal in de eerste ruimte van Fake Me Hard hing een installatie van de eerste versie van de Helikite, een zwevende lichtsculptuur, die later in de RÆV REHEARSALS zou worden ingezet.

RÆV REHEARSAL N°8, Tools for Action + Floor van Leeuwen, Rotterdam 2021 Foto The Fox Is Mine

RÆV REHEARSAL

In samenwerking met Floor van Leeuwen heeft Tools for Action het project RÆV REHEARSAL gerealiseerd, een reeks van participatieve dansende zwermbewegingen door Amsterdam en Rotterdam en Brussel, begeleid door techno-beats en getooid met 'helikites', lichtsculpturen gevuld met helium, als visuele *eye-catchers* en functioneel voor de verspreiding van het audiosignaal.

Doel van dit project was om een gemeenschap op te bouwen, collectiviteit te ervaren (in een tijd dat de clubs en het nachtleven opgeschort is) en een dansende vorm van protest te ontwikkelen in een tijd waarin iedereen in afzondering van elkaar geacht werd te leven. De emergente eigenschappen van de zwerm fungeerde hierbij zowel als een oefening in experimentele choreografie als een mogelijk model voor andere manifestaties. Wanneer er dingen gebeuren die om protest vragen, hoe moet dat dan als het recht op samenkomst tijdelijk is opgeschort? Welke vorm kan er dan worden gebruikt om aandacht te genereren zonder dat gezond- en veiligheid in gevaar komen? Deze vragen stonden bij de conceptie en uitvoer van het project centraal.

Dat het hierbij tegelijkertijd ook werkelijk om repetities voor een performance op uitnodiging van het Productiehuis Theater Rotterdam en Amsterdam Dance Event, verschaftte ook wat betreft de CORONA-regelgeving – die het repeteren voor theaterproducties toestonden -- de ruimte om dit iteratieve project te kunnen laten plaatsvinden en de antwoorden op deze vragen te onderzoeken.

De eerste RÆV REHEARSALS vonden drie dagen per week plaats vanaf midden juni in Rotterdam tot aan September, culminerend op het Amsterdam Dance Event midden oktober met muziek bijdragen van DJ's Reda, Prudence en Snufkin. De REHEARSALS hadden een open karakter en via social media werden uitnodigingen om deel te nemen verstrekt. De omvang van de 'RÆV REHEARSALS' kon daardoor gestaag aanzwellen tot een totaal deelnemertal van 100 mensen per avond. Het speciaal voor dit project geopende Instagram-account telde binnen korte tijd 835 volgers. Zie <https://www.instagram.com/raevingswarm>

RÆV REHEARSAL N°6, Tools for Action + Floor, Rotterdam 2021 Foto The Fox Is Mine (Portret Simomo Boujarra)

De performances waren een geslaagde samenkomst van de respectievelijke artistieke praktijk van Floor van Leeuwen en Artúr van Balen. De zwerm als bewegingsvorm is een onderwerp dat Floor al lange tijd bezighield en dat zij in haar bewegingspraktijk als mime-kunstenares en choreograaf tot artistieke ontwikkeling heeft gebracht. Het project bood haar de gelegenheid om op grotere schaal de mogelijkheden van het zwermen te demonstreren en verder te onderzoeken. De jarenlange ervaring van Artúr met het ontwerpen, organiseren en aankleden van participatieve acties en demonstraties in de openbare ruimte, zorgde op henz beurt voor het visuele en discursieve charisma van deze unieke en expressieve exercitie. Het plaatste het gehele duidelijk herkenbaar in een lijn met de coöperatieve projecten die Tools for Action gedurende de afgelopen jaren uitvoerde. Het succes van de RÆV REHEARSALS was daarbij niet op de laatste plaats te danken aan de inzet van de professionele dansers Simomo Boujarra, Karlijn Roest, de publiciteit van drag kunstenaar SasaHara en de trouwe en inspirerende fotodocumentatie van zowel Daniella Hefter | The Fox Is Mine als ook architectuurfotograaf Luca Girardini.

RÆV REHEARSAL N°8, Tools for Action + Floor van Leeuwen, Amsterdam 2021 FotoLuca Girardini

RÆV REHEARSAL met het Kaaitheter, Brussel en Amsterdam Dance Event (ADE)

RÆV REHEARSAL vond ook zijn weg naar verschillende instituties. Zo vond een kleinere editie van RÆV REHEARSAL in Brussel plaats tijdens het stadskritische festival “Sous les pavés, la plage” van Kaaitheter Brussel.

Toegewerkt werd verder naar de repetities tijdens het Amsterdam Dance Event op uitnodiging van Stichting NDSM werf. Deze meer grootschalige RÆV REHEARSALS vonden op 15, 16 oktober rondom de NDSM-werf in Amsterdam Noord plaats met muzikale bijdragen van DJ Reda en DJ Prudence.

Residency Productiehuis Theater Rotterdam // Welkom to Your Guesthouse

Van oktober tot aan begin November waren Floor en Artúr uitgenodigd bij Productiehuis Rotterdam voor Welcome to Your Guesthouse. Tijdens de residentie is een meditatieve Dream Journey georganiseerd in samenwerking met de choreografe Mala Kline en is in samenwerking met Christian Stein van de Humboldt Universiteit en de video editor Matías Bertoia een 360° film van de laatste RÆV REHEARSAL op ADE ontstaan om de zwerm immersief te kunnen herbelevén.

Be Like Water - Workshop met Glacier Kwong

Van 17 November tot 21 November vond in samenwerking met Productiehuis Theater Rotterdam de Workshop met de Hong Kong en digitale rechten activiste Glacier Kwong plaats. De workshop was opgedeeld in de volgende elementen:

- Een publieke presentatie genaamd: Digital Self-Defense op 17 November
- Een zwerm choreografie workshop op 18 November
- Een extra RÆV REHEARSAL op 19 November
- Discussie en uitwisseling met Glacier Kwong van 18 tot en met 21 November

2.3. Subsidies en ondersteuning

Stichting Tools for Action is dankbaar voor de steun die zij in 2021 ontving van:

- Fonds Podium Kunsten, voor Swarm Rehearsals in mei 2021
- BankGiro Loterij Fonds voor het project RÆV REHEARSAL
- Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, als impulssubsidie voor het ontwerpen van tools voor de RÆV
- CBK Rotterdam, voor de inhoudelijke ondersteuning en een financiële subsidie voor RÆV REHEARSAL
- Gemeente Rotterdam, voor RÆV REHEARSAL in Rotterdam.
- Productiehuis Theater Rotterdam, voor het project RÆV REHEARSAL in het algemeen, een speciale bijdrage in Brussel en voor de stimulans in de artistieke ontwikkeling van zowel de artistieke praktijk van Floor van Leeuwen als Artúr van Balen

2.4. Samenwerkingen

Samenwerking met Floor van Leeuwen

De belangrijkste samenwerking in 2021 was die met mime-kunstenares en choreografe Floor van Leeuwen. Als ‘partners in crime’ hebben Floor van Leeuwen en Artúr van Balen (Tools for Action + Floor van Leeuwen) het project RÆV REHEARSAL met verve doorgevoerd. Een makkelijk opgave was dit, vanaf het begin af aan, allerm minst. Beiden hebben uitzonderlijk veel in dit project, en in de samenwerking, geïnvesteerd. Het succes van het project in 2021 is mede aan deze *all-in* inzet te danken. Na een kritische evaluatie van de samenwerking in het najaar van 2021 hebben beide partijen besloten, na het succes van de RÆV REHEARSALS, met hulp van een mediatie de samenwerking te ontvlechten.

In zekere zin wordt hierdoor het project RÆV REHEARSAL “geforkt”. ‘Forken’, een term uit de open source software ontwikkeling, betekent dat beide partijen de source code, het oorspronkelijk gemeenschappelijk ontwikkelde project op eigen manier voortzetten.¹ Mogelijk kan na verloop van tijd de samenwerking op een nieuwe manier worden vormgegeven.

Het bestuur is Floor dankbaar voor haar inzet en voor de verrijkende professionele invloed waarvan Tools for Action het afgelopen jaar heeft mogen profiteren. Het uit haar praktijk afkomstige bewegingsaspect liet zich goed en versterkend fuseren met de voor Tools for Action kenmerkende artistieke uitingsvormen. Het is jammer dat vanwege het beëindigen van de samenwerking geplande RÆV-activiteiten in 2022 niet in de oorspronkelijk ontworpen vorm kunnen doorgaan. Wat beiden op de benen hebben gezet is echter niet minder indrukwekkend en met de overeenkomst is er een voor allen bevredigend resultaat bereikt, dat ook het voortbestaan van de RÆV-gedachte waarborgt.

¹ “In software engineering, a project fork happens when developers take a copy of source code from one software package and start independent development on it, creating a distinct and separate piece of software. The term often implies not merely a development branch, but also a split in the developer community; as such, it is a form of schism. Grounds for forking are varying user preferences and stagnated or discontinued development of the original software. Bron: [https://en.wikipedia.org/wiki/Fork_\(software_development\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Fork_(software_development))

Boven: Wonko en Artúr in 2021.

Samenwerking met Wonko (Pieter van Diepen)

Pieter van Diepen is een anti-validisme activist, die Artúr tijdens de RÆV in augustus heeft leren kennen. Wonko werd de spil van de daaropvolgende RÆVes, doordat hij een subwoofer en licht onder zijn rolstoel gemonteerd kreeg. Een beoogd doel is Wonko in de organisatie en realisatie van RÆV ILLUMINATION te integreren. Daarnaast zetten Artúr en Wonko hun samenwerking voort op het gebied van pedagogie, o.a. door kunst-activistische workshops te geven aan Masterstudenten van het Sandberg Instituut (November 2021 en April 2022) en 130 scholieren van het Hyperion Lyceum in Amsterdam (Februari 2022).

2.5. Missie en impact

Terugkijkend op het afgelopen jaar is het bestuur van mening dat Tools for Action in staat is geweest zijn missie goed ten uitvoer te brengen en een progressieve impact te genereren:

SAMENWERKING: Ook in 2021 getuigt een indrukwekkende lijst van coöperatieve initiatieven van een geslaagde uitbreiding van het samenwerkingsnetwerk van Tools for Action. Door tal van samenwerkingen heeft Tools for Action kunnen bijdragen aan de strategische vergemeenschappelijking van ideeën en middelen, iets dat broodnodig is in een fragiele culturele sector.

ENGAGEMENT: Aan de projecten die het afgelopen jaar zijn uitgevoerd en de samenwerking die zijn aangegaan spreekt een overtuigend politiek en sociaal engagement. Met vrijwel alle bezigheden heeft Tools for Action kunnen bijgedragen aan het vergroten van de aandacht voor cruciale democratische waarden en op speelse wijze aangetoond hoe huidige gebeurtenissen daarop inwerken.

ACTIVEREN: De deelnemersaantallen aan de fysieke acties, alsook het volgerschap op social media, geven aan dat Tools for Action ook in 2021 erin is geslaagd om veel mensen – veel verschillende mensen – te activeren en deel te laten uitmaken van een gemeenschap die het leuk vindt om met Tools for Action op een originele manier actief en activistisch bezig te zijn.

DISCUSSIE: De uitnodiging om mee te werken aan de documentaire 'De Toekomst van Protest' bood Tools for Action de mogelijkheid om de punten waarvoor de groep staat in te brengen in een veel bredere discussie die landelijk wordt gevoerd.

BEVRAGEN: De manier waarop met name het project RÆV REHEARSAL de verhouding tussen vrij- en onvrijheid aan de orde stelt, is hierboven al afdoende aan bod gekomen om te kunnen vaststellen dat, ook op dit punt, 2021 een jaar is geweest waarin Tools for Action zijn missie goed heeft kunnen uitvoeren.

KENNISDELING: De Digital Self-Defence workshop van Glacier Kwong had ten doel kennis te delen in het veiliger omgaan met persoonlijke data in de organisatie van protest. Daarnaast streeft Tools for Action streeft ernaar de Tools, die voor het project RÆV REHEARSAL ontwikkeld zijn, als handleiding in het jaar 2022 open source te publiceren en toegankelijk te maken. Daarvoor wordt in 2022 ook een nieuwe website ontwikkeld met grafisch vormgever Kees de Klein.

2.6. Bestuurlijke veranderingen in 2022.

In 2022 zullen er een paar dingen anders zijn voor Stichting Tools for Action. Na vanaf het begin af aan betrokken te zijn bij de stichting, geven Daniella Hefter en Willem Flinterman hun bestuurlijke stokje over aan respectievelijke Nóra Kardos en Mathieu Charles.

Nóra Kardos is kunstenares met een veelzijdige achtergrond. Op het moment is zij werkzaam voor Theater Rotterdam. Mathieu Charles is theatermaker en spoken word artist. Hij verdeelt de tijd tussen Rotterdam en Gent, maar is daarbuiten ook internationaal actief.

Het bestuur is heel blij deze twee inspirerende mensen als opvolger te hebben kunnen winnen. Samen met Artúr en Christine gaan zij zich in 2022 focussen op de organisatiestructuur van Tools for Action, hoe Tools for Action in de toekomst beter als platform kan functioneren en op verdere projecten in zowel Nederland, als ook in midden en oost Europa.

4. Financieel jaarverslag

(zie bijgevoegd de jaarrekening in bijlage 1)

Contactgegevens

Stichting Tools for Action Foundation

Mail: info@toolsforaction.net

Bezoekadres:

Stichting Tools for Action Foundation

Spanjaardstraat 23, 3025 TG Rotterdam

KvK-nr.: 75837072

Ondertekend:

Voorzitter

Dr. Willem Flinterman

Mail: info@willemflinterman.com

Secretaris

Daniella Hefter

Mail: daniellahefter@gmail.com

Penningmeester

Christine Kappé

Mail: christinekappe@gmail.com